

Sygn. akt *INs 851/13*

POSTANOWIENIE

Dnia 25 marca 2014 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Aleksandra Różalska - Danilczuk

Protokolant: apl. adw. Ewelina Zdunek

po rozpoznaniu w dniu 6 marca 2014 roku w Warszawie

sprawy z wniosku J. M. i K. M.

z udziałem M. S., Z. B. i I. W.

o stwierdzenie nabycia spadku po H. M. (1)

postanawia:

1. stwierdzić, iż spadek po H. M. (1) zmarłej w dniu 28 maja 2011r. w W., ostatnio stale zamieszkałej w W. przy ul. (...) na podstawie ustawy nabyli:

mąż H. M. (2) – w 1/2 części

siostra M. S.- w 1/6 części

siostra Z. B.- w 1/6 części

siostrzenica I. W.- w 1/6 części

2. stwierdzić, iż zainteresowani ponoszą koszty postępowania związane z ich udziałem w sprawie.

Sygn. akt *INs 851/13*

UZASADNIENIE

Wnioskiem złożonym w dniu 18 sierpnia 2011 r. (data prezentaty) H. M. (2) wystąpił o stwierdzenie, że nabył w całości spadek po zmarłej H. M. (1) na podstawie testamentu.

W uzasadnieniu wniosku wskazał, że spadkodawczyni pozostawiła własnoręczny testament sporządzony w dniu 26 maja 2011 r., w którym to powołała do całości spadku wnioskodawcę. Wnioskodawca wskazał przy tym, że spadkobiercami ustawowymi zmarłej są M. S., Z. B. oraz I. W. (córka zmarłej H. J.).

Dowód: wniosek o stwierdzenie nabycia spadku wraz z załącznikami-k.1-4.

Na rozprawie w dniu 29 listopada 2011 r. uczestniczki zakwestionowały testament podnosząc, iż nie został on sporządzony przez spadkodawczynię, domagając się dodatkowo stwierdzenia nabycia spadku na podstawie ustawy.

Pismem procesowym złożonym w dniu 14 grudnia 2011 r. (data prezentaty) uczestniczki postępowania wobec zobowiązania Sądu z dnia 29 listopada 2011 r. przedłożyły dokumenty w celu zweryfikowania autentyczności testamentu przedłożonego przez wnioskodawcę.

W uzasadnieniu pisma podniosły, iż załączone do ww. pisma dokumenty potwierdzają wolę spadkodawczyni a ponadto uwypuklają brak zaufania spadkodawczyni w stosunku do jej męża tj. H. M. (2), czego przykładem miało być wystawianie upoważnień przez spadkodawczynię w celu dysponowania swoim majątkiem. Ponadto wskazały, iż spadkodawczyni wraz z mężem miała podpisaną umowę małżeńską. Odnosząc się do testamentu ponownie podniosły zarzut braku autentyczności oraz przychyliły się do powołania biegłego sądowego z zakresu badania pisma.

Dowód: pismo procesowe wraz z załącznikami-k.25-41.

Pismem procesowym złożonym w dniu 6 lutego 2012 r. (data prezentaty) wnioskodawca ustosunkowując się do ww. pisma wskazał, iż sporządzając własnoręcznie testament z dnia 26 maja 2011 r. spadkodawczyni miała pełną zdolność testowania oraz swobodę powzięcia decyzji i wyrażenia woli. Następnie zakwestionował ważność testamentu z dnia 1997 r. podnosząc, iż został jednocześnie odwołany testamentem z dnia 26 maja 2011 r. W kwestii braku zaufania w stosunku do wnioskodawcy, wskazał, iż udzielenie pełnomocnictwa dotyczącego administrowania oraz zarządzania majątkiem oraz do zastępstwa w wszelkich sprawach urzędowych siostrze spadkodawczyni M. S. oraz I. W. nie świadczy o woli spadkodawczyni o pozostawienie całego majątku w rodzinie Morawskich. Na dowód tego wnioskodawca wskazała upoważnienie do dysponowania środkami zgromadzonymi na rachunku bankowym spadkodawczyni.

Dowód: pismo procesowe wnioskodawcy wraz z załącznikami-k.59-63.

Postanowieniem z dnia 27 lutego 2012 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie postanowił dopuścić dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu pisma odręcznego na okoliczność ustalenia czy pod treścią pisma z dnia 26 maja 2011 r. podpisała się H. M. (1).

Na rozprawie w dniu 6 września 2012 r. wnioskodawca oświadczył, iż nie kwestionuje opinii biegłego wskazujące jednocześnie, iż modyfikuje wniosek w ten sposób, że wnosi o stwierdzenie spadku po H. M. (1) na podstawie ustawy.

Pismem procesowym złożonym w dniu 12 listopada 2012 r. uczestniczki wniosły o nietraktowanie pisma z dnia 26 maja 2011 r. jako testamentu, a także zobowiązanie biegłego do sporządzenia opinii uzupełniającej w celu stwierdzenia czy ww. testament został własnoręcznie sporządzony przez spadkodawczynię. Dodatkowo wniosły o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność wykazania, czy ww. testament został sporządzony i podpisany ręką wnioskodawcy, a także uznania za niedopuszczalny wniosek złożony na rozprawie w dniu 6 września 2012 r. dot. nabycia spadku po H. M. (1) na podstawie ustawy.

W uzasadnieniu pisma uczestniczki wskazały, iż wniosek złożony na rozprawie 6 września 2012 r. uznać należy za niedopuszczalny z uwagi na fakt, iż pierwotny wniosek dotyczył nabycia spadku na podstawie testamentu. W związku, z czym zmiana pierwotnego wniosku wg. uczestniczek oznaczałaby pozostawienie testamentu bez zbadania jego ważności oraz mogłoby skutkować brakiem ustalenia rzeczywistego kręgu spadkobierców. W kwestii opinii biegłego uczestniczki wskazują, iż została ona sporządzona niezgodnie z zaleceniem Sądu. Wobec sporządzonej opinii zachodzi konieczność podania ocenie charakteru pisma wnioskodawcy i czy testament z dnia 26 maja 2011 r. został podpisany ręką wnioskodawcy. W ocenie uczestniczek sporządzenie dodatkowej opinii może skutkować niegodnością dziedziczenia na podstawie art. 928 § 1 ust. 3 k.c. Ponadto uczestniczki poinformowały o złożeniu zawiadomienia o podejrzeniu popełnieniu przestępstwa przez wnioskodawcę H. M. (2).

Dowód: pismo procesowe uczestniczek wraz z załącznikami-k.171-212.

Postanowieniem z dnia 20 listopada 2012 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie postanowił zawiesić postępowanie w sprawie.

Pismem procesowym z dnia 6 września 2013 r. pełnomocnik wnioskodawcy zgłosił udział spadkobierców zmarłego wnioskodawcy.

Dowód: pismo procesowe-k.229-230.

Postanowieniem z dnia 11 września 2013 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie postanowił podjąć zawieszono postępowanie z udziałem następców prawnych wnioskodawcy J. M. i K. M..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

H. M. (1), ostatnio stale zamieszkała w W. przy ul. (...). F. S. 6 m. 70, zamężna, bezdzietna, miała trzy siostry – M. S., Z. B. oraz H. J..

Dowód: akt małżeństwa-k.168, akt małżeństwa – k.169, akt zgonu k.170, akt małżeństwa k.41, akt zgonu k.63

W dniu 6 maja 1997 r. H. M. (1) przed notariuszem w W. – A. C. sporządziła testament, repertorium A 1368/97, na mocy, którego do całego spadku powołała siostrę H. J..

Dowód: akt notarialny – k. 27.

Natomiast w dniu 26 maja 2011 r. sporządzone zostało pismo, w którym wskazano o powołaniu do całości spadku męża H. M. (2).

Dowód: pismo-k.4.

H. M. (1) zmarła 28 maja 2011 r. w W..

Dowód: akt zgonu – k. 40

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, których prawdziwość nie była przez strony kwestionowana i nie budziła wątpliwości Sądu. Kwestią sporną w niniejszym postępowaniu było to czy pismo z dnia 26 maja 2011 r. zostało sporządzone przez H. M. (1). W związku z tym, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu pisma odręcznego na okoliczność ustalenia czy dokument złożony przez H. M. (2) podpisała się H. M. (1)(k.90-111). W przedmiotowej opinii biegły wskazała, iż zapisy ręczne, literowe oraz cyfrowe naniesione na treści testamentu z dnia 26 maja 2011 r. nie można wskazać, ani wykluczyć wykonawstwa tychże zapisów przez osobę, której wzorami grafizmu dysponowano podczas badań.

Sąd podzielił wnioski zawarte w opinii biegłego. W ocenie Sądu opinia ta została sporządzona rzetelnie i dokładnie, zaś wnioski zostały wysnute zgodnie z wiedzą specjalną, jaką legitymuje się biegły. Opinia udziela wyczerpujących odpowiedzi na zadane pytanie, są logiczne, spójne i pozbawione nieścisłości. Nie zachodzą przy tym żadne powody osłabiające zaufanie do wiedzy, kompetencji, doświadczenia czy też bezstronności sporządzającego je biegłego.

Sąd oddalił wniosek uczestniczek o sporządzenie opinii uzupełniającej na okoliczność czy testament został własnoręcznie sporządzony przez H. M. (1), czy został sporządzony i podpisany przez wnioskodawcę H. M. (2) jest możliwe, że jedna osoba podpisywała się w różny sposób na różnych dokumentach. W ocenie Sądu dowód ten zmierzał jedynie do przedłużenia postępowania, biegły, bowiem wyraźnie wskazał, że brak jest możliwości wykluczenia ani wykazania wykonawstwa tychże zapisów na załączonym testamencie z dnia 26 maja 2011 r. Następnie mając na uwadze, iż pełnomocnik wnioskodawcy zmodyfikowała pierwotny wniosek w ten sposób, iż wniósł o stwierdzenie spadku po H. M. (1) na podstawie W związku z tym dowód z opinii uzupełniającej na wskazaną przez uczestnika okoliczności nie miał istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył co następuje:

Postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku ma na celu ustalenie, czy osoba wskazana we wniosku jako spadkodawca zmarła oraz kto i na jakiej podstawie jest jej spadkobiercą. Zgodnie z dyspozycją art. 926 § 1 k.c. powołanie do spadku

wynika albo z ustawy albo z testamentu. Ustawa daje pierwszeństwo porządkowi dziedziczenia określonego przez spadkodawcę w testamencie (art. 926 § 2 k.c.).

Zgodnie z dyspozycją art. 670 k.p.c. Sąd bada z urzędu, kto jest spadkobiercą. W szczególności bada, czy spadkobierca pozostawił testament, oraz wzywa do złożenia testamentu osobę, co, do której będzie uprawdopodobnione, że testament u niej się znajduje. Jeżeli testament zostanie złożony, sąd dokona jego otwarcia i ogłoszenia.

Ustalenia, czy spadkodawca sporządził testament sąd dokonuje na podstawie wszelkich dostępnych informacji. Rozstrzygnięcie zapada bowiem bez względu na wnioski stron, przy czym stosownie do wyników postępowania dowodowego. Obowiązek działania sądu z urzędu nie oznacza jednak, że ma on zastąpić uczestników w wykazywaniu okoliczności istotnych dla stwierdzenia ich praw. Jeżeli zatem sąd uzna, że zgłoszone dowody nie są wystarczające dla wypełnienia wynikającego z art. 670 k.p.c. obowiązku sądu spadkowego, może nałożyć na uczestnika określone obowiązki dowodowe, egzekwować ich wykonanie i ewentualnie zastosować konsekwencje procesowe ich niewykonania. W postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku oprócz bowiem obowiązkowego działania sądu z urzędu wchodzi w grę także ogólny obowiązek aktywności uczestnika postępowania, wyrażającej się w należytej dbałości o własny interes. Jeżeli więc uczestnik, tak jak w niniejszej sprawie podniesie, że nie stwierdzono jednoznacznie, że spadkodawca nie pozostawił testamentu, to jego obarcza obowiązek wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzi skutki prawne, albowiem w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku ma zastosowanie art. 232 zd. pierwsze k.p.c.

W niniejszej sprawie wnioskodawca H. M. (2) wniósł o stwierdzenie nabycia spadku po H. M. (1) na podstawie testamentu z dnia 26 maja 2011 r., na mocy, którego to on miał być powołany do całego spadku. Uczestniczki tj. M. S., Z. B., I. W. wskazywały zaś, że spadkodawczyni pozostawiła testament z dnia 6 maja 1997 r., w którym to powołała do całości spadku siostrę H. J. (matkę I. W.). W dniu 6 września 2012 r. wnioskodawca nie kwestionując opinii biegłego wniósł modyfikację wniosku w ten sposób, że wniósł o stwierdzenie spadku po H. M. (1) na podstawie ustawy.

W związku z powyższym, Sąd przyjął, że do spadku H. M. (3) powołani są spadkobiercy ustawowi, gdyż dziedziczenie ustawowe, co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo, gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą.

Z chwilą śmierci należące do spadkodawcy prawa i obowiązki majątkowe o charakterze cywilnoprawnym stają się spadkiem. Na tę chwilę ustala się skład spadku i krąg spadkobierców. Z chwilą śmierci otwiera się spadek, który nabywają spadkobiercy.

H. M. (1) zmarła w dniu 28 maja 2011 r. Zgodnie z art. 931 § 1 k.c. W pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek. W braku zstępnych spadkodawcy powołani są do spadku z ustawy jego małżonek i rodzice., jeżeli jedno z rodziców spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadł, przypada rodzeństwu spadkodawcy w częściach równych (art.932§ 1 i 4 kc). Stosownie do treści art.933§ kc udział spadkowy małżonka, który dziedziczy w zbiegu z rodzicami, rodzeństwem i zstępnymi rodzeństwa spadkodawcy, wynosi połowę spadku. W związku z powyższym po zmarłej H. M. (1) dziedziczą: małż H. M. (2) w 1/2 części spadku oraz siostry M. S., Z. B. i siostrzenica I. W. (art.932§5 kc jeżeli którekolwiek z rodzeństwa spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku pozostawiając zstępnych, udział spadkowy, który by mu przypadł, przypada jego zstępnym), po 1/6 części spadku każda z nich. Wobec powyższego na mocy art., 931 § k.c. i 932 § 4 i 5 k.c. i art.933§1 kc orzeczono jak w pkt. 1 sentencji. W zaś zakresie kosztów postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.(Pkt. 2)

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji.

Z: odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć uczestniczce M. S..